

TUHANSELLE KODEILLE
TUHATJÄRVEN MAASSA. 1904

HÄN ON SYSMÄSTÄ

Huvinäytelmä yhdessä näytöksessä

Mukaillut

MINNA CANTH

1. Hinta 35 p.

WERNER SÖDERSTRÖM
PORVOOSSA.

Tuhansille kodeille tuhatjärvien maassa. N:o 16.

*On 3:n sarjassa
sidottuna nyt niskanäkö.*

HÄN ON SYSMÄSTÄ.

Huvinäytelmä yhdessä näytöksessä.

MUKAILLUT

MINNA CANTH.

PORVOOSSA,
WERNER SÖDERSTRÖM.

*Ne näytelmäseurat, jotka haluavat kappaletta
näytellä, tekevät siitä sopimuksen Kuopion suomalaisen
yhteiskoulun johtokunnan kanssa.*

HENKILOT:

RYYNÄNEN, kauppaneuvos.

VALTER, hänen veljensäpoika, varatuomari.

KERTTU VIRNES, hänen sisarensa tytär.

TOINI MANNER, Kertun ystävä.

HEIKKI HELLSTÉN, Ryynäsen konttoristi.

ROUVA OKSMAN, emännöitsijä.

(Sunnuntaipäivä Ryynäsen kesähuvilassa, lähellä Malm'in asemaa).

(Kaunis puutarha. Oikeaan paviljonki, joka pistää ulos näyttämölle, niin että ikkunat molemmissa kerroksissa tulevat näkyviin.)

(Kulissien takaa kuuluu tiukujen helinää ja ajoa.)

ROUVA OKSMAN

(tulee paviljongista.)

Eivätköhän tulleet? — Ka' niin, tuossahan ne ovat! *(menee aukasemaan veräjää.)* Tervetultua, herra kauppaneuvos! Tervetultua, neidit!

(KAUPPANEUVOS, KERTTU ja TOINI tulevat matkapuvuissa. Palvelijat kantavat heidän jäljessään matkalaukkuja, jotka he kauppaneuvoksen viittauksesta vievät paviljonkiin.)

KAUPPANEUVOS.

Kiitoksia, kiitoksia, rouva Oksman! No, tässä ne nyt ovat, ne odotetut pikkulintuset. Arvatkaapa, kumpi on sisareni tytär ja kumpi se toinen?

ROUVA OKSMAN.

Antakaas kun katson — no, enkö minä tuntisi! Herranen aika, kun on aivan äitivainajansa näköinen niiltä ajoilta, jolloin hän morsiamena oli. Tervetultua, neiti Virnes. Olkaa täällä aivan kuin kotonanne.

KERTTU.

Kiitoksia, rouva Oksman, meistä kyllä tulee hyvät ystävät toivoakseni.

ROUVA OKSMAN.

No, se on tietty. Kaiken varmaan.

KAUPPANEUVOS.

Mutta sanokaa nyt jotain neiti Mannerillekin. Vai pitääkö hänen jäädä ihan osattomaksi?

ROUVA OKSMAN.

Herranen aika, eihän toki! Minä vanha kuhnai-
lija. Suokaa anteeksi, hyvä neiti, ja olkaa tervetullut!
Voi, minun päiviäni, kuinka olette sieviä molemmat.
Kyllä meidän nuorilta herroilta varmaan päät pyörälle
menee, teitä nähdessä.

KAUPPANEUVOS.

Niin, kuulkaahan, rouva Oksman, onko paviljonki
tässä nyt täydessä järjestyksessä?

ROUVA OKSMAN.

No, kyllähän sen pitäisi olla. Omin käsin olen
siellä laittanut kuntoon kaikki. Ja puutarhurin kanssa
kannoimme sinne huonekalut.

KAUPPANEUVOS.

Puutarhurin? Mutta osaako hän pitää suunsa kiinni?

ROUVA OKSMAN.

Minä vakuutin, ja hän lupasi kunniasanalla.

KAUPPANEUVOS.

Hyvä, hyvä! Kunhan Valter vaan ei aavista mi-
tään, vähät muusta. Missä hän nyt oleskelee tällä het-
kellä?

ROUVA OKSMAN.

Hm — hm —

KAUPPANEUVOS.

No, no, suu puhtaaksi vaan, rouva Oksman. Ei
mitään salaisuuksia.

ROUVA OKSMAN.

Mutta näin — neitien kuullen?

KERTTU.

Tahdotteko heti peittää meiltä totuutta, rouva Oksman? Ai, ai, kuinkahan käyneekään meidän ystävytemme kanssa siinä tapauksessa?

ROUVA OKSMAN.

Siunaa ja varjele, jos niin on, niin saatte kait sen tietää. Kernaasti minun puolestani: Hän nukkuu vielä.

KAUPPANEUVOS.

Nukkuu vielä? Ja kello on -- niin, kello on kaksitoista. Kuinka se on ymmärrettävä?

ROUVA OKSMAN.

Täytyykö sekin sanoa?

KAUPPANEUVOS.

Totta kai!

KERTTU.

Tietysti, tietysti!

TOINI.

Minäkin jo tulen uteliaaksi.

ROUVA OKSMAN.

Voi, minun päiviäni! Mutta vastatkaakin sitten itse seurauksista.

KERTTU.

Kyllä, kyllä.

KAUPPANEUVOS.

Ne tulkoot kaikki minun syntisen pääni päälle.

ROUVA OKSMAN.

No, kuulkaa sitten: Hän oli viftaamassa eilen illalla.

KERTTU.

Ooho? Vai on hän sitä sorttia. Eno, eno! Sinä olet kuvannut hänet vallan toisenlaiseksi.

KAUPPANEUVOS.

No niin, no, — mutta kuulkaahan nyt: ei hän siltä mikään juomari ole, saatte uskoa.

ROUVA OKSMAN.

Ei olekaan, sen voin minäkin todistaa.

KAUPPANEUVOS.

Ja sitä paitse, jos hän nyt vaikka olisikin vähän hulivili, niin kyllä sinä hänet pian vakiintumaan saat, jahka vaan olette naimisissa.

KERTTU.

Niin, — jos minä hänestä ensinnäkin huolin, eno. En päättä vielä sinne enkä tänne, ennenkuin näen, minkälainen mies on.

KAUPPANEUVOS.

Suostutaan, suostutaan. »Ei sikaa säkissä osteta» sanoo suomalainen sananlasku. Mutta nyt sisään, hyvät naiset. Täällä ulkona saattaisi Valter taikka Heikki teidät pian älytä ja silloin olisimme satimessa.

TOINI.

Kuka on Heikki?

KAUPPANEUVOS.

Ooh, se on vaan konttoristini, aika velikulta, hänkin. Se tahtoo sanoa, hän se juuri onkin velikulta, eikä Valter, joka pohjalta on hyvä ja rehellinen, niinkuin sen tuhannesti olen jo vakuuttanut. Hänessä ei ole mitään muuta vikaa, kuin että hän siellä Helsingissä on huttannut rahoja vähän liiemmästi.

TOINI.

Ja — tuo Heikki ei siis myöskään saisi meitä nähdä?

ROUVA OKSMAN.

Ei ole pelkoa hänestäkään. Unta hän vetää vielä, hänkin.

KAUPPANEUVOS.

Heikkikö? Ett'ei hän vähän häpeä!

ROUVA OKSMAN.

No, kun he kerran molemmat olivat yhdessä matkassa illalla —

KAUPPANEUVOS.

Niin täytyy heidän myöskin maata päivällä yhtä pitkään, arvelee rouva Oksman. Mutta kyllä minä ne junkkarit vielä opetan. Antaahan olla, jahka me tässä lyömme viisaat päämme yhteen. Eikös niin, tytöt?

KERTTU.

Juuri niin, eno!

TOINI.

Minä olen mukana! Mutta nyt menisin mielelläni purkamaan matkalaukkuja.

KAUPPANEUVOS,

Tee se, Toini hyvä. Ja Kerttu ehkä tulee sinua auttamaan.

KERTTU.

Kyllä, kyllä. Mutta ensin pari sanaa, eno kulta.

ROUVA OKSMAN.

Minä tästä lähden katsastamaan, joko siellä alkaa näkyä mitään epäiltävää.

KAUPPANEUVOS.

Menkää, rouva Oksman, ja antakaa meille heti merkki, jos huomaatte jotain.

ROUVA OKSMAN.

Kyllä. (Menee perältä oikeaan.)

(TOINI menee paviljonkiin.)

KERTTU.

Niin, eno, minä tahtoisin tietää, mistä syystä sinä oikeastaan tahdot niin salata tuloamme Valterilta. Olen

sitä jo monta kertaa kysynyt, mutta sinä et koskaan anna suoraa vastausta. Tunnusta pois, siinä on jotain, jota tahdot minulta peittää.

KAUPPANEUVOS.

Eikös vain — — Mitä se sitten olisi?

KERTTU.

Niin, siitä juuri pyydän sinulta nyt selitystä. Sano vaan suoraan kaikki tyyni. Täytyy minun kumminkin päästä siitä selville.

KAUPPANEUVOS.

No, onhan se niinkin. — — Tulet kai sinä sen tietämään kumminkin — — — Kuinkas minä nyt sitten alkaisin? — — Että sinä oikein käsittäisit — — tarkoitan —

KERTTU.

Asiaan, asiaan, eno hyvä. Kyllä minä käsitän, ei minulla ole ollenkaan huono pää.

KAUPPANEUVOS.

Poika pakana, — en mä tule ja sano — erinomaisen hyvä hän on pohjalta —

KERTTU.

Sen olen jo kuullut sata kertaa.

KAUPPANEUVOS.

Vähän hulivili vaan —

KERTTU.

Ja on tuhlannut paljon rahoja Helsingissä. Senkin tiedän.

KAUPPANEUVOS.

Mutta kunhan vaan joutuu kristilliseen avioliittoon ja saa kelpo vaimon —

KERTTU.

Se tahtoo sanoa: kun hän saa minut.

KAUPPANEUVOS.

Niin juuri, — tyttöseni, kun hän saa sinut avio-
siipakseen, niin tulee hänestä, saakeli soikoon, — oho,
suo anteeksi, että kirosin —

KERTTU.

Ei se mitään.

KAUPPANEUVOS.

Niin tulee hänestä, perhana olle, kelpo mies, sen
takaan.

KERTTU.

Mutta tästä kaikesta olet jo puhunut tuon tuos-
takin. Ensin kotona, siellä Sysmässä, sitten matkalla.
Eikä se vielä selvitä, miksi näin salaat häneltä tuloamme.
Onko tarkoitus tehdä hänelle joku surpriisi, vai —?

KAUPPANEUVOS.

Ei — ei juuri sitäkään. Mutta katsopas, se poika
pakana — hänellä kyllä on terävä pää ja hyvä sydän,
mutta hänellä on sen ohessa vähän kummallisia — miksi
sitä nyt sanoisin — kummallisia ennakkoluuloja. Ja
kun sinä olet — olet — —

KERTTU.

— kotoisin Sysmästä —

KAUPPANEUVOS.

Niin juuri! Kas, kuinka hyvin sinä asian arvaat.

KERTTU.

No siis: kun minä olen kotoisin Sysmästä, niin —?

KAUPPANEUVOS.

— niin, tuota noin —

KERTTU.

— niin — niin? Suu puhtaaksi, eno!

KAUPPANEUVOS.

Niin hän pelkää — —

KERTTU.

Mitä hän pelkää?

KAUPPANEUVOS.

Hiisi tietnee, mitä hän pelkää, mutta anna että hän vaan näkee nuo sinun kauniit silmäsi, ilman että arvaa, kuka sinä oikeastaan olet, niin ansaan hän, saakeli soikoon, joutuu. Ai, ai, nyt taisin taaskin kirotta.

KERTTU.

Sinä vaan et tahdo puhua oikein suoraan, eno —

ROUVA OKSMAN (tulee kiireesti).

Joutuun, joutuun, varatuomari —

KAUPPANEUVOS.

Tule tyttöseni. (osoittaa paviljonkiin.) Tuolta ikkunasta voit tirkistellä häntä verhojen takaa, ilman että hän sinua älyää. Pulska poika, saatpas nähdä.

KERTTU.

Niin, mutta, mutta —

KAUPPANEUVOS.

Ei mitään muttaa! (työntää hänet paviljonkiin.)

KERTTU.

Mitä hän minusta pelkää — sen tahdon myöskin tietää.

(Molemmat menevät paviljonkiin, jonka alemmassa ikkunassa pian tulevat näkyviin.)

ROUVA OKSMAN.

Parasta kun lähdän tieheni minäkin, etten puhu itseäni pussiin heidän kanssaan. (aikoo mennä vasempaan.)

TOINI (ilmestyy ylä ikkunaan.)

Tähän asetan minä näkötorini.

VALTER ja HEIKKI (tulevat oikealta.)

VALTER.

Elkää juosko pakoon, rouva Oksman. Teitähän me juuri ajamme jälestä.

ROUVA OKSMAN

Minua?

VALTER.

Niin, hyvä rouva Oksman. Me kun nukuimme yli aamiaisen —

ROUVA OKSMAN.

Minä tiedän sen. Herrat tulivat myöhään kotiin.

VALTER.

No niin, no niin — entäs sitten! Mutta annatthan meille nyt ruokaa yhtäkaikki?

HEIKKI.

Jotain suolasta.

ROUVA OKSMAN.

Päivällinen on valmis tuota pikaa.

VALTER.

Onko? No, jospa tuota sitten odottaisimme. — Ei, kuulkaa, elkää menkö vielä, rouva, ennenkuin kysyn yhtä seikkaa. Tiedättekö te, kenties, mihin setä matkusti tässä toispäivänä?

ROUVA OKSMAN.

En, herran tähden, kuinkas minä sitä tietäisin?

VALTER.

Mutta ettekö saisi siitä jollain tavalla selkoa?

ROUVA OKSMAN.

Hyvä isä siunatkoon, pitäisikö minun ruveta urkimaan kauppaneuvoksen salaisuuksia?

VALTER.

Enhän minä nyt sitäkään tarkoita, elkää säikähtäkö.

ROUVA OKSMAN.

Suokaa anteeksi, en jouda enään puhelemaan, täytyy mennä päivällistä laittamaan. (menee kiireesti pois.)

VALTER.

Helkkari, silläpä kiire.

HEIKKI.

Usko sinä vaan minua. Setäsi matkusti Sysmään tuomaan sinulle morsianta.

VALTER.

Jos sen tietäisin varmasti, niin tieheni lähtisin täältä vielä tänä päivänä.

HEIKKI.

Olet sinä aika hupsu. Rikkaan hempukan saat ja siitä vaan juonittelet.

VALTER.

Rikkaan hempukan — joka on *Sysmästä!*

HEIKKI.

No, entäs tätä!

VALTER.

Joka ei osaa seurustella muiden kuin lehmien ja lampaiden kanssa.

KERTTU (erikseen).

Kylläpä osaa olla ilkeä! Eno — nyt ymmärrän sinun sotatemppusi. Mutta se ei kelpaa — minulla on parempi.

VALTER.

Maamoukka, tyhmä tallukka.

KERTTU (erikseen).

Maltapas, junkkari! Nuo sanat sinulle vielä syötän! — Kuulepas nyt, eno —

VALTER.

Minä ihan vihaan sitä mokomaa jo edeltäpäin, sen vuoksi vaan että häntä minulle väkisen tyrkytetään.

KERTTU (erikseen).

Kiitoksia, serkku! Sinä olet erinomaisen kohtelias. — Tule, eno, jo olen kuullut kylläksi. (poistuvat ikkunasta)

HEIKKI.

Vihaat! Mitä varten vihaat? Muista sinä vaan omia velkojasi ja hänen rahojaan.

TOINI (erikseen).

Ahaa, sinä lurjus.

HEIKKI.

Mitä välität siitä, jos hän »hoastaa kuin moan moukka ja niistää nokkoonsa nuinikkään ja naksautteloo näppiään tällä lailla ja kävelöö kas näin justiin — niin, mittee sinä siitä välität, kun hänellä voan on rahhoo, njääät.«

TOINI (erikseen).

Tuon velikullan otan minä kuritettavakseni!

VALTER.

Ole kujeilematta siinä! Luuletko että tämä on leikin asia? Olisit vaan minun sijassani —

HEIKKI.

Niin olisin oikea onnen lapsi! Herran poika, jos minullakin olisi tuommoinen hyvä setä, joka minusta huolen pitäisi ja hankkisi minulle rikkaan hentun.

VALTER.

Sysmästä!

HEIKKI.

Sysmästä tai Sysmän takaa, sama se.

VALTER.

Ruman ja kiersilmän.

HEIKKI.

Yhdentekevä — vaikka olisi vielä vanha piikakin kaiken lisäksi — kun hän vaan olisi rikas, siinä pääasia.

TOINI (erikseen).

Ai, ai, poika parka, tuon puheesi sinä vielä muistat. (hän katoo ikkunasta.)

VALTER.

Hyvä on sinun jaaritella!

KAUPPANEUVOS (tulee paviļjongista).

Päivää, päivää!

VALTER.

Mitä? Onko Setä jo kotona? No — Jumalan kiitos — minä kun pelkäsin —

KAUPPANEUVOS.

Hartaammin vielä kiittäisit Jumalaa, jos tietäisit kenen toin mukaan.

VALTER.

Siis kuitenkin!

HEIKKI.

Näet, nyt! Mitä minä sanoin?

KAUPPANEUVOS.

Noh? Etkö ole utelias?

VALTER.

En, setä.

KAUPPANEUVOS.

Kuule nyt, Valter. Joko sinä suostut minun tuumaani, ja menet naimisiin —

VALTER.

Kai minä sen joskus teenkin. Kun oma aikani tulee — ja kun tapaam semmoisen tytön, joka minua miellyttää.

KAUPPANEUVOS.

Joko sinä suostut minun tuumaani ja menet naimisiin serkkusi, neiti Kerttu Virneen kanssa —

VALTER.

Joka on kotoisin Sysmästä

KAUPPANEUVOS.

Joka on kotoisin Sysmästä — taikka minä en tuon koommin auta sinua enää rahapulassa. Niin että tee nyt, niinkuin tahdot.

VALTER.

Minä en suostu.

KAUPPANEUVOS.

Sekö viimeinen sanasi?

VALTER.

Se.

KAUPPANEUVOS.

Hyvä! Pidä sitten myöskin huoli vekselistäsi, joka lankee huomenna.

HEIKKI.

Ai, saakeli, nyt on poika kiipelissä.

VALTER.

Mutta kuulkaahan nyt, setä —

KAUPPANEUVOS.

Minä en kuule.

VALTER.

Ei tuo voi olla teiltä täyttä totta.

KAUPPANEUVOS.

Sen tulet näkemään.

VALTER.

Kuinka saattaa ihminen olla niin itsepäinen?

KAUPPANEUVOS.

Niin, sitä minäkin ihmettelen. Kuinka saattaa ihminen olla niin itsepäinen, ett'ei mene naimisiin, vaikka setänsä kosii hänen puolestaan.

VALTER.

Autattehan minua nyt kumminkin tässä vekselijutussa, setä?

KAUPPANEUVOS.

En.

VALTER.

Mutta ajatelkaa, minun koko tulevaisuuteni siitä riippuu!

KAUPPANEUVOS.

Vaikkapa vaan! En sittenkään.

VALTER.

Silloin täytyy minun tehdä konkurssi!

KAUPPANEUVOS.

Niin, se sinulla kaiketi on edessä.

VALTER.

Ja minut pannaan velkavankeuteen.

KAUPPANEUVOS.

Voi sekin tapahtua.

VALTER.

Ja kaikki velkojani suuttuvat minuun silmittömästi.

KAUPPANEUVOS.

Tiettyä se!

VALTER.

He ovat luottaneet minuun, olleet minulle ystävällisiä ja avuliaita — ja minä palkitsen heidät sillä, että matkaansa heille vahinkoa. Ei, tätä häpeätä en voi kärsiä. Minä — ennemmin ammun itseni.

KAUPPANEUVOS.

Estätkö heitä sillä vahinkoon tulemasta?

VALTER.

En. Sehän se on. Ei ole asia sillä autettu. He kiroovat minun muistoani. Mutta — mitä tulee minun sitten tehdä?!

KAUPPANEUVOS.

Noudattaa minun tahtoani ja mennä naimisiin. Silloin pidän minä huolta veloistasi, niinkuin olen luvannut.

VALTER.

Sinä maksat ne kaikki?

KAUPPANEUVOS.

Kaikki.

VALTER.

Ja tuon vekselinkin, joka huomenna lankee?

KAUPPANEUVOS.

Sen heti ensimmäiseksi.

VALTER.

Olkoon menneeksi! Minä suostun.

HEIKKI.

No, vihdoinkin! Tuon jalon päätöksen olisit tehnyt ennemmin, niin vähemmällä olisit päässyt.

KAUPPANEUVOS.

Sinä suostut menemään naimisiin serkkusi, Kerttu Virneen kanssa?

HEIKKI.

Joka on Sysmästä kotoisin?

VALTER.

Suostun.

KAUPPANEUVOS.

Kättä päälle.

VALTER.

Tuossa.

KAUPPANEUVOS.

Hyvä on. Sanasta miestä, niinkuin muistat.

VALTER.

Sanasta miestä.

HEIKKI.

Ja sarvesta härkää!

KAUPPANEUVOS.

Tyttö on myöskin suostunut, jonka vuoksi olette nyt niinkuin kihloissa. Ja toivoakseni tulet olemaan tyytyväinen morsiameesi.

VALTER (katkerasti).

Tyytyväinen? Siitäkö sinä välität!

KAUPPANEUVOS.

Kaikki on siis selvillä. Minä kutsun naiset tänne, niin saatte tehdä tuttavuutta.

HEIKKI.

Naiset? Onko niitä siis useampia?

KAUPPANEUVOS.

Niitä on kaksi.

HEIKKI.

Hiisi vieköön! Se toinen on varmaankin minulle.

KAUPPANEUVOS (koputtaa ovelle).

VALTER.

Elkää, setä, elkää vielä. Eihän sillä ole kiirettä.

HEIKKI.

Onpa tietystikin. Koputtakaa, koputtakaa, herra kauppaneuvos. Valter palaa uteliaisuudesta nähdä sulloista morsiantaan.

KAUPPANEUVOS.

Tulkaa tänne ulos, hyvät naiset!

KERTTU (paviljongista).

Tullaan, tullaan.

TOINI (samoin).

Heti paikalla.

(KERTTU ja TOINI tulevat paviljongista naurettavasti pyntäytyinä. KERTTU, typerä, kankea ja kömpelö. Kävelee sisään päin jaloillaan ja naksuttelee sormiaan. TOINILLA on krinoliini ja kummallinen hattu päässä, hän on vanhan näköinen, imelästi teeskentelevä ja koketti).

KAUPPANEUVOS (esittelee).

Tässä, rakas Kerttu, saan esitellä sinulle sulhasesi, tuomari Valter Ryytäsen, ja konttoristini, herra Hellstén'in. Neiti Virnes ja neiti Sidensnöre, hänen hyvä ystävänsä.

VALTER (Heikille).

Varjele taivas! Variksen pelättiähän nuo ovat.

KERTTU.

Ooho! Vai tämä se siittä on minun sulhasein! No, ei uskois! Mutta pulska mies tuo näyttää olevan. Ilmankos sitä eno niin kiittelihhii. Passoo sitä näytellä tuttavilleen siellä Sysmässä.

KAUPPANEUVOS.

Hän sinua siis miellyttää?

KERTTU.

No, jo no tok! En muista ennen nähneinkään nuin kommeeta poikoo. Vai mittee tuumit sinä Ammaalia?

TOINI.

Pyydän — Amelie.

KERTTU.

Niin, niin Ameli — minun njät pit' sannoohi.

TOINI.

Sinua onnittelen, armas Gertrud! Sinä olet saanut turvan ja tukeen elämän ohdakkeisella tiellä.

KERTTU.

Niin, herra jesta, onpa se yhtä kaikki vähän sommoo. Mittään arvelovat tytöt siellä kotpuoleessa, kun kuulovat, että min' oon jo kihloissa. Eiköön nuihin käy vähän katteeks'?

VALTER (Heikille).

Minä kauhistun.

HEIKKI.

Elä ole milläsikään. Kyllä se siitä tasaantuu.

TOINI.

Tiesihän sen, rakas Gertrud. Sinä kun olit suloisin ja viehättävin kaikista, niin olihan luonnollista, että sinut ensiksi vietäisiin.

KERTTU.

Varsinnii kun oon niin rikas pjäälle pjäätteeks'. Ei niitä saantuhannen tyttöjä olekkaan joka oksalla. Sielläkään päin moailmoo tuskin on muita kun minä ja tämä Ammaalia.

TOINI.

Pyydän — Amelie.

HEIKKI (erikseen).

Hänkin sadantuhannen? — Helkkari —!

KERTTU.

Ameli — Ameli. Ka, kun en milloinkaan muista. Mutta sitähän min' oon aina ihmetellyt, ett'ei tuota Ammaaliaa —

TOINI.

Pyydän — Amelie.

KERTTU.

Ett'ei tuota Amelita ole kukkaan kosinna.

TOINI (hermostuneesti).

Mistä tiedät, ett'ei minua kukaan ole kosinut?

KERTTU.

Noo, siitä voan sen pjäätän, kun oot jäänyynnä vanhaks' piiaks'.

TOINI.

Minä vanha piika? Ooh, Gertrud, että sinä voit minua noin loukata!

HEIKKI.

Neiti Wirnes laskee tietysti leikkiä. Eihän neiti Sidensnöre vielä mahda olla kahdenkymmenenkään ijässä.

TOINI.

Totta puhuen, herra Hellstén, jo minä olen täytännyt kaksikymmentä.

HEIKKI.

Onko mahdollista? Te näytätte paljon nuoremmalta.

KERTTU.

Herra jesta! Paan pjäänihi pantiks' — että Ammaalia on lähemmä neljeekymmentä.

TOINI (levottomana).

Sinä suuresti erehdyt — taikka — ei (väkinäisellä naurulla) hän laskee vaan leikkiä niinkuin äsken jo arvasitte, herra Hellstén.

HEIKKI.

Selvästi.

KAUPPANEUVOS (Valterille).

Suutele morsiantasi kädelle. Kuinka sinä olet noin epäkohtelias?

VALTER.

Setä — minä en ikinä huoli hänestä.

KAUPPANEUVOS.

Et huoli? Ja sanasi annoit?

VALTER.

Vaikka olisin sen kahdesti tehnyt! En huoli sitenkään.

KAUPPANEUVOS.

Kuinka suuri se vekselisi taas olikaan, joka huomenna lankee?

VALTER.

Voi, minua onnetonta!

KAUPPANEUVOS.

Suuteletkos morsiantasi kädelle?

VALTER (tekee äkkinäisen päätöksen, tarttuu Kertun käteen, suutelee ja heittää sen samalla irti; kääntyy pois ja irvistää pahasti).

KERTTU.

Kappas tuota, minkä tul' ja tek'! (pyyhkii kättään esiinaansa.) Hyi tok', ett'et vähän häppii. Eihän sitä muijen nähe ruukata nuin pussailla. Soat tok' oppia vähä immeisten tapoja, jos mielit, että sovussa eletään.

KAUPPANEUVOS.

Elä suutu, lapseni. Täälläpäin on semmoinen tapa.

TOINI.

Anna se hänelle anteeksi, Gertrud. Hän ei voinut hillitä palavaa rakkauttaan.

KERTTU.

Tokko lie kätein ollunna ies oikein puhaskaan. Kottoo lähteissään kyllä hankasin vennään saippuan ja hiekan kanss', mutta tuolla kievarissa siitä likkaantuivat taas uudelleen, kun menin navettaan lehmiä kahtomaan.

TOINI.

Ei herrassööding Rynänen siihen katso, koska se kumminkin oli sinun kätesi. Hän ei ole noita pinta-puolisia ja kevytmielisiä ihmisiä, jotka vaan ulkonaiselle loistolle arvoa panevat. Sydämen ominaisuudet, ne kumminkin ovat pääasia — eikö totta?

HEIKKI.

Oo — neiti Sidensnöre, jospa teillä minustakin olisi noin hyvät ajatukset! Silloin olisin onnellisin ihminen maan päällä.

TOINI.

Hyvä herra — teidän sananne ja teidän tulinen katseenne saattavat minut punastumaan.

KAUPPANEUVOS.

No niin — nyt luullakseni on kaikki hyvällä alulla, Kerttusenä. Ja asiat saadaan selville siksi kuin Bertha sisaresi on täällä.

VALTER.

Bertha? Kuka on Bertha?

KAUPPANEUVOS.

Etkö sinä sitä tiedä? Hänhän on serkkusi, Kertun sisar, joka kolme vuotta on oleskellut Stockholmissa. Ai, ai, niinkö vähän sinä olet ottanut selkoa sukulaisistasi.

VALTER.

Mutta ettehän ole, setä, milloinkaan puhuneet hänestä.

KAUPPANEUVOS.

Ei ole tainnut tulla puhutuksi, kun hän on ollut siellä ulkomailla niin kauvan.

VALTER.

Ja hän tulee tänne nyt?

KAUPPANEUVOS.

Hän tulee tämän päivän junassa. (katsoo kelloaan.) Mitä hittoa! Johan kello on kohta kolme. Täytyy lähtettää hevonen asemalle häntä vastaan. (menee kiireesti vasemmalle.)

KERTTU.

Joko se Pertta nyt tulloo? Herra jesta, onpa som-moo nähä, minkälaiseks' sisar on muuttunna siellä Stukholmassa.

TOINI.

Hänestä on varmaan tullut täydellinen suuren maailman daami.

KERTTU.

Osaishan se kuotailla jo ennennii. Mutta mittään tuo meinanee, kun minä jouvun naimisiin ennen häntä. Ja kun vielä herassyöringin kanss'? Mahtaa sen pistää vihaks'.

VALTER (Heikille).

Hän on tuhatta vertaa kauheampi kuin osasin ajatellakaan.

HEIKKI.

Huoli siitä, — kuulithan että hänellä on satatuhatta.

VALTER.

Tuolla toisella on yhtä paljon. Miksi et pidä itseäsi esillä?

HEIKKI.

Juuri nyt lähdenkin valloitusretkelle. (Toinille.) Armollinen neiti, sallikaa minun näyttää teille kasvi-tarhamme ihania kukkasia. (tarjoo hänelle käsivarttaan.)

TOINI.

En tiedä — onko sopivaa, että näin nuori tyttö kävelee kahdenkesken nuoren herran kanssa?

HEIKKI.

Olkaa huoletta, neiti, minä henkeen ja vereen asti tulen puolustamaan teidän kunniaanne, jos niin vaaditaan.

TOINI.

Jalo ritari — minä luotan teihin. (Menevät käsikädessä pois.)

VALTER.

Kas niin, nyt ne menivät. — Perhanan Heikki, kun jätti minut tähän yksin. Mitä minä hänelle nyt sanon?

KERTTU (erikseen nauraen).

Poika parka!

VALTER (erikseen).

Mikä intressanti tête à tête!

KERTTU (erikseen).

Ikmeen vilkas keskustelu!

VALTER (erikseen).

En vielä elämässäni ole ollut näin tyhjä puheaineista.

KERTTU (haukottelee.).

Tuota noin — (haukottelee uudelleen) — — — minua niin hirveest nukuttaa. (haukottelee vielä kerran.) Eikö pitäne mennä moata. Nousinnii niin varrain ylös.

VALTER (erikseen).

Tuo ei ikinä ole ollut ihmisten ilmoilla.

KERTTU (haukottelee yhä.)

Ei mutta tämäpä vasta merkillistä.

VALTER.

Menkää nukkumaan, hyvä serkku.

KERTTU.

Ka', teititteletkö sinä minua vielä? Sano tok', hyvä mies, morsiantas' sinuks'.

VALTER.

Niin, kuuluisihan se oikeastaan asiaan — sukulaisuudenkin vuoksi.

KERTTU.

Se on tietty, se! — Mutta kuulehan, mikä tässä juohtui mielein. — Sinä vissiinni oot hyvä tanssija?

VALTER.

Jommoinenkin, luullakseni.

KERTTU.

Koetellaanpas. Ossootko sinä jätkee?

VALTER.

Jätkee? Mitä se on?

KERTTU.

Etkö tiiä? Sehän on sitä uutta. Näinikkään sitä tanssitaan. (tanssii kömpelösti, jalat sisään päin ja rallattelee) Tahotko, niin opetan? Ei se oo vaikeeta.

VALTER.

Kiitoksia, — en, en, minä —

KERTTU.

Ossoon minä vielä muitahi tanssia. »Hellun vaihtoo« — ootko sitä nähnyynnä?

VALTER.

En.

KERTTU.

Se on hyvin sommoo. Tämmöisiä askeleita siinä otetaan. (tanssii ja rallattelee).

VALTER.

Riittää jo, riittää jo! (erikseen). Varjele taivas, hän hyppii kuin surviainen.

KERTTU.

Ei sitä juur' voikaan tanssia ilman paria. Mutta yhtä minun vielä pittää sinulle näytteek'. Se kummin-nii' on sitä parasta.

VALTER.

Minä olen aivan tyytyväinen jo näihinkin, joita olen saanut nähdä. Elkkä vaivatko itseänne.

KERTTU.

Oo hupattamatta, mittee vaivoo siinä on? Kato-han pjäälle. (tanssii ja laulaa kimakkaasti, epäsointuun.)

„Roatikkoon, roatikkoon

Vanhat piiat pannaan,

Roatikkoon, roatikkoon

Vanhat piiat pannaan.

Tuon, tuon Kyöpelin vuoren taa,

Ettei nuita, ettei nuita pojat nähä soa“ —

VALTER (erikseen.)

Sanokoon setä mitä hyvänsä, mutta minun täytyy päästä hänestä erilleni.

KERTTU (jatkaa laulua ja tanssia).

„Tuon, tuon, kyöpelin vuoren taa

Ettei nuita, ettei nuita pojat nähä soa“.

VALTER.

Lopettakaa, serkku. Minä tahtoisin puhua pari vakavaa sanaa kanssanne.

KERTTU (läähättää).

Hoastahan pois. Kyllä kuulen.

VALTER.

Te tiedätte, että setä tahtoo meitä menemään naimisiin.

KERTTU.

Ka', tiiänhän minä sen.

VALTER.

Mistä lienee tuo tuuma pistänyt ukon päähän. — Ymmärrättehän, ett'ei se meitä sido kumpaakaan. Elkkä suinkaan antako pakottaa itseänne. Punnitkaa asiaa tarkoin ja seuratkaa vaan omaa mieltänne.

KERTTU.

Ka', mittee se punnihtemisesta paranoo. Tyyvynhän minä sinnuun.

VALTER.

Mutta ettehan te vielä tunnekaan minua. Ette tiedä olenko kala vai lintu.

KERTTU.

Kala vai lintu! Kovinpa luulet minua typeräks'. Et oo kala etkä lintu, — immeinen oot, näenhän minä tok' sen verran.

VALTER.

Mutta minulla on pahoja tapoja — minä juon.

KERTTU.

Mittee se tekköö. Juovathan ne muuttii.

VALTER.

Ja minulla on velkoja — niiden maksamiseen me-
nee koko omaisuutenne.

KERTTU.

Ei tok' määkään. Kyllä minulla rahoja riittää.

VALTER (epätoivossa).

Jos tietäisitte, kuinka minä tuhlaan. Minä vien teidät ihan maantielle, teistä tulee vielä keppikerjäläinen lopulta.

KERTTU.

Antaa tulla. En pelekee. Kävellään siitä yhdessä mieron tietä ja lauletaan: »Ja, vaikkei ois ihtellä illallist' ja illallist' ja illallist', Vaikkei ois ihtellä illallist' niin kulta se olla pittää.«

VALTER (erikseen).

Kas niin, nyt se vielä rupeaa siinä veisaillemaan!
(Kertulle.) Mutta eikö teitä ensinkään epäilytä mennä
semmoiselle miehelle, joka selvästi vaan rahojen takia
ottaa teidät.

KERTTU.

En ook' siitä en kerrassa millänikkään.

VALTER.

Voi, minua onnetonta! Serkku, — kuulkaa, minä
rukoilen teitä, antakaa minulle rukkaset!

KERTTU.

Rukkaset! Hui, hai! Vai minä sulle rukkaset
antaisin! Ei tuu kysymykseenkään.

VALTER.

Hyvä, rakas serkku, — nähkääs, minä polvillani
rukoilen teitä: antakaa minulle rukkaset. Sanokaa
enollenne, ett'ette rakasta minua, ettette voi minua kär-
siä, ettette millään ehdolla huoli minua mieheksenne,
— oi, elkkää kääntykö pois, armahtakaa minua poloista,
ja minä olen teille ijäti kiitollinen.

KERTTU.

Helpota, hyvä mies — herra siunaa, kun puristaa
käten' ihan mäsäksi. Ja minkälaiseks' siinä housusikin
ryvetät — kaiken-näköisiä kujeita. Nousetko siitä!

VALTER.

Yksi sana vaan, ja minä päästän teidät heti. An-
nattehan minulle rukkaset, annattehan?

KERTTU.

Enkä anna, en, en, en, en! Uskotko sen nyt vii-
mennii, vai pittääkö huutoo vielä kovemmin?

VALTER (nousee).

Sitten ei auta muu, kuin että minä annan teille.

Niin, se on päätetty! Minä en ikinä teidän kanssanne vihille lähde. Ennen istun ikäni ja aikani velkavankeudessa, jos niiksi tulee.

KERTTU.

Vai niin? Vai semmoinen iäni' nyt kellossa on-nii. Et lähe kanssani vihille? Sepä nähhään. Minä kun kantelen enolle, niin tiiät. Vai rukkaset annat minulle? Hävytön! Mistä syystä? Enkö muka ole tarpeeks' hyvä sinulle? Mokomallekin! Mitä sinulla on minua vastaan, sano!

VALTER.

Sinä — sinä olet — idiootti.

KERTTU.

Iti — iti — ? Mikä min' oon? Sanoppa uuvelleen?

VALTER.

Kuurolle ei kahta saarnaa saarnata.

KERTTU.

Iti — iti — iti — ?

VALTER.

Idiootti.

KERTTU.

Itikka otti! Annahan olla, minä sanon enolle (itkien) että sinä haukut minua itikan ottajaksi! (itkee ääneen.) Ja että sinä — — — uhkaat — — — antaa minulle — — — rukkaset. (menee itkien paviljonkiin, jonka ikkunaan hän kohta nauravana ilmestyy ja tarkastelee salavihkaa Valteria.)

VALTER.

En päivääkään minä voisi elää yhdessä tuon kanssa! Hulluksi totta totisesti tulisin jo ennen iltaa. (kävelee kiivaasti edestakaisin.) Tuhat tulimmaista! Kama-lampaa ihmistä ei löydy koko maan päällä. Ja minunko pitäisi — ei, ennen vaikka hirteen!

(TOINI ja HEIKKI tulevat. KERTTU katoo ikkunasta.)

HEIKKI.

Oo, neiti Sidensnöre, jos voisitte lukea, mitä sydämeni syvyydessä liikkuu —.

TOINI.

Hiljaa, hiljaa — herrassööding Ryynänen kuulee.

HEIKKI.

Mitä — hän on tosiaankin vielä täällä. Käännymekö pois, että saamme rauhassa keskustella?

TOINI.

Ei, ei, jääkäämme tänne, ei hän meitä häiritse. Hän näyttää olevan omien tunteidensa vallassa.

HEIKKI.

Mutta Valter — mikä sinua vaivaa? Olethan aivan pois suunniltasi, veli?

TOINI.

Turha kysymys! Rakkauden kuumeessa hän vaan on, ettekö huomaa? Onnellinen te, herra herrassööding, kun olette jo löytänyt omanne. Sallikaa minun puristaa kättänne.

VALTER.

Suokaa anteeksi — ei ole aikaa. — Heikki, missä on setäni?

HEIKKI.

Tuolla alhaalla hän näkyi kävelevän.

TOINI.

Sydämeni iloitsee teidän kanssanne, herra herrassööding.

VALTER (erikseen.)

Mene hornaan! Tuo on toinen hupsu. (mene vasempaan.)

HEIKKI.

Niin — hän on päässyt toiveittensa perille, hän. Mutta minä, poloinen, olen ijaisesti onneton.

TOINI.

Onneton? Te, herra Hellstén? Miksi niin — jos saan luvan kysyä?

HEIKKI.

Minä rakastan teitä, neiti Sidensnöre, rakastan ilman toivoa.

TOINI.

Oi — ilman toivoa — mistä sen tiedätte?

HEIKKI.

Te olette rikas, minä vaan köyhä konttoristi.

TOINI.

Onko siis rikkauteni esteenä teidän rakkaudellenne?

HEIKKI.

Voittamattomana esteenä. Minä en koskaan uskaltaisi pyytää teitä vaimokseni.

TOINI.

Surunne liikuttaa minua.

HEIKKI.

Armahin, suloisin neiti Sidensnöre! Uskallanko päättää sanoistanne, että te — ei, se on liian rohkea ajatus!

TOINI.

Jalo nuorukainen, olkaa hyvässä toivossa, minä tiedän keinon, millä tuo este saadaan poistetuksi.

HEIKKI.

Te tiedätte? Oi, sanokaa se minulle, ja te teette minut onnellisimmaksi ihmiseksi maan päällä.

TOINI.

Vallan yksinkertainen keino. Ettekö itse huomaa?

HEIKKI.

Minä aavistan —

TOINI.

Noo —?

HEIKKI.

Mutta tahtoisin kuulla sen teidän omasta suustanne.

TOINI.

Pyydän — sanokaa te ensin.

HEIKKI.

Amelie — te rakastatte minua!

TOINI.

Yhtä varmasti kuin tekin minua!

HEIKKI.

Ooh —

TOINI.

Mutta se ei meitä vielä pelasta tuosta onnettomasta rikkaudesta, joka asettuu väliimme kuin kamala haamu ikään.

HEIKKI.

Tarkoitatte siis jotain muuta keinoa? Ilmoittakaa se minulle, Amelie. Vaaditteko todistuksia rakkaudestani? Sanokaa vaan, ja minä olen valmis lähtemään vaikka tuleen teidän puolestanne.

TOINI.

Urhoollinen ritarini, te voisitte sen tehdä! Mutta minä en sitä salli, sillä minä niin täydellisesti luotan teidän rakkauteenne. Ei, vaan minä raivaan esteen tieltämme pois. Uhraan koko omaisuuteni johonkuhun hyvään tarkoitukseen. Silloin olen yhtä köyhä kuin tekin, jalo ritari, eikä teillä enää tarvitse olla mitään epäilyksiä. Noo —? Ettekö ihastu tuumastani? Kuinka? Te näytätte nololta?

HEIKKI.

Minä —? En suinkaan. Te erehdytte — minä vakuutan.

TOINI.

Siis lähden heti panemaan asiaa toimeen.

HEIKKI.

Ei, odottakaa! Se ei käy laatuun, Amelie. Se olisi suurinta hulluutta.

TOINI.

Kuinka niin?

HEIKKI.

Te minun tähteni tuomitsisitte itsenne köyhyyttä kärsimään. Ei siihen en voi ikinä suostua.

TOINI.

Minäpä en välitä rikkaudesta, en ole siitä ikinä välittänyt. Ja nyt kun se on haittana meidän liitollemme, nyt sitä suorastaan inhoon.

HEIKKI.

Mutta malttakaa toki mieltänne.

TOINI.

En saa rauhaa, ennenkuin kaikki on selvillä. Hyvästi, vähäksi aikaa, mun uskollinen ritarini, hyvästi. (menee paviljonkiin.)

HEIKKI.

Mutta kuulkaahan toki — Amalie — Perhana, noita naisia! Millä nyt saan hänet tuosta puuhasta talttumaan.

(KAUPPANEUVOS ja VALTER tulevat.)

KAUPPANEUVOS.

En suostu, en! Sinä olet sanasi antanut ja siitä pidän minä kiinni. Herra Hellstén, olkaa hyvä ja pitäkää varalta tuolla, milloin neiti Bertha tulee asemalta.

HEIKKI.

Kyllä. (erikseen.) Käskee minua kuin renkiä ikään.

KAUPPANEUVOS.

Tytön otat vaimoksesi ja sillä hyvä. Siinä ei auta enää velikullatkaan.

VALTER.

Mahdotonta! Ihan mahdotonta! Ajatelkaa, setä hyvä —

KAUPPANEUVOS.

Ajatelkaa, ajatelkaa! Se on jo valmiiksi ajateltu eikä se siitä enää parane. Sunnuntaina pannaan kuulutuksiin.

VALTER.

Ei, sanon minä —

KAUPPANEUVOS.

Sunnuntaina pannaan kuulutuksiin —

VALTER.

Ei, sanon minä!

KAUPPANEUVOS.

Mutta pannaanpas. Saat nähdä, että pannaan —

HEIKKI (tulee kiireesti).

Siellä tulee eräs nainen ratsupuvussa — eikö liene hän!

KAUPPANEUVOS.

Ratsupuvussa? Kas vaan — hänelle ei kelvanutkaan ajaa vaunuissa. — Herra Hellstén, menkää sanomaan rouva Oksman'ille, että neiti Bertha on tullut (menee KERTTUA vastaan.)

HEIKKI.

Kyllä minä tässä! Juoksupoikana hän minua pitää. Mutta antaapas olla — kohta näytän, että olen yhtä suuri herra kuin ikinä hänkin. Niin, Valter, katso tätä miestä! (lyö rintoihinsa.) Hän on rikas, sadan tuhannen omistaja!

VALTER.

Entä sitten?

HEIKKI.

Entä sitten? Etkö tiedä, mitä seuraa? Tästä puolin minua ei enää käsketä kuin koiraa: mene sinne mene tuonne — vaan minä olen itse vuorostani käskijä ja muut saavat seisoa varpaillaan edessäni. (menee)

KERTTU (ratsupuvussa, harso silmillä, ratsupiiska kädessä).

Bon jour, bon jour, morbror! O, en sådan dum bondhäst, du sände emot mig. Den hade visst aldrig i verlden någon menniska ridit på.

KAUPPANEUVOS.

Tervetultua, tervetultua, pikku Bertha. Mitä sinulle kuuluu?

KERTTU.

Usch, den odrägliga finskan, jag har visst glömt den ren. Har du ännu inte lärt dig svenska, morbror, fast du blifvit kommerseråd?

KAUPPANEUVOS.

Kyllä sinun pitää puhua suomea, Berthaseni, muuten en ymmärrä mitään.

KERTTU.

Oh, en sådan barbar du är, morbror, som inte lärt dig något enda kulturspråk. Men — jag skall försöka göra dig till viljes (puhuu jotenkin! ruotsin voittoista.) Kuka on tämä nuori herra? (tarkastaa Valteria pincenez in iavitse) Eno kulta — esittele hänet minulle.

KAUPPANEUVOS.

Suo anteeksi, en huomannutkaan. Hän on serkkusi, tuomari Ryynänen, Kertun sulhanen.

KERTTU.

Ooh — tuleva lankoni siis! (koskettaa sormillaan keveästi Valterin ojennettua kättä) Hauskaa tutustua!

VALTER (ujostuu, käy hämilleen ja käyttäytyy kömpelösti) Nöyrin palvelijanne — minua suuresti ilahuttaa — erinomaisen suuri kunnia —

KERTTU.

Mutta — enkö ole nähnyt teitä Stockholmissa? Oopperassa, pari viikkoa sitten? Te istuitte samassa loogissa?

VALTER.

Mahdatte erehtyä. En ole ikinä ollut Stockholmissa.

KERTTU.

Ette ole ollut Stockholmissa? Sepä vahinko. Niin kaunis kaupunki — ja niin suuri sitten! Helsinki ei ole kuin pieni kylä sen rinnalla.

KAUPPANEUVOS.

Oho — vai pieni kylä! Meidän pääkaupunki —

KERTTU (nauraen).

— on vaan pieni, pieni kylä suuriin maailman kaupunkiin verraten, eno kulta. Surkeata, mutta totta Stockholm siihen sijaan — kuule eno, — minä lähden takaisin sinne aivan pian.

KAUPPANEUVOS.

So, so, senkö verran sinä välität meistä?

KERTTU (naurahtaen).

Anteeksi, eno, mutta minä en tosiaankaan enää viihdy täällä Suomessa. — Täällä on kaikki niin alkuperäistä ja ihmisetkin niin sivistymättömiä, epähienoja —

KAUPPANEUVOS.

No, no, — no, no? Jopa sinä nyt vallan —

KERTTU.

Ihan totta, eno. Et usko, kuinka minua vaivasi eilen illalla Helsingissä, kun sattumalta jouduin eräasen seuraan — Helsingin kermiaan muuten — paroni Stjernvallin perheessä.

VALTER.

Kuinka? Paroni Stjernvallin —?

KERTTU.

Niin — minä ennen oleskelin paljon heidän luonaan. Mutta, antakaa kun kerron teille. — Siellä oli

suuri seura koolla — paljon nuoria herroja — ja niin-
 kuin jo sanoin Helsingin hienoimpia! Oh, mon Dieu!
 Kuinka kömpelöitä ja tafattia, kuinka jäykkiä ja kan-
 keita! Eiväthän ne osaa edes kumartaa comme il faut.
 Aivan käyttäytyvät kuin sydänmaan ukot, jotka eivät vielä
 milloinkaan ole esiintyneet sivistyneessä societéessä.
 Niin, toden totta, eno. Suomen herroilta puuttuu tyk-
 känään tuo savoir vivre, tuo eleganssi ja hienous,
 joka tekee kulturimaiden miehet niin miellyttäviksi.

KAUPPANEUVOS.

No, mutta Bertha, jos pääkaupungin parhaat her-
 rat mielestäsi ovat noin — kuinka sanoisin — noin
 epäonnistuneita, niin mitä sitten meistä sanot?

KERTTU (naurahtaa keveästi).

Ooh, eno kulta, sinä olet hyvä, eihän sinun tar-
 vitse ollakaan mikään kavaljeeri.

KAUPPANEUVOS.

Vaan — entä serkkusi, Valter?

KERTTU.

Niin — hän? (katselee häntä tarkkaavasti.) Kertun sul-
 hanen? (nauraen.) Kuinka arasti te minua katselette! Et-
 tehän toki pelkää minua?

VALTER.

En — en suinkaan —

KERTTU.

Saanko puhua suoraa kieltä, koska olemme sukulaisia?

VALTER.

Pyydän — tehkää se!

KERTTU.

Te ette loukkaannu?

VALTER.

En, totisesti!

KERTTU.

No niin, sitten sanon ensiksikin: parempi ryhti!

VALTER (ojentaa itseään).

KERTTU.

Sulavammat liikkeet, vilkkaampi havainto, notkeampi käytös ja kuulkaa — te tietysti osaatte ranskaa?

VALTER (hämillään).

Valitettavasti — en oikein.

KERTTU (uhkaa leikillisesti sormellaan.)

Ai, ai, hyvä serkku, teillä on vielä paljon oppimista. Kun tulette Stockholmiin minua tervehtimään täytyy teidän olla kaikin puolin korrekt, — muuten en tunnusta teitä langokseni. — No, ei vaaraa, meistä kyllä tulee hyvät ystävät.

VALTER.

Se olisi hartain toivoni!

KAUPPANEUVOS.

Ehkäpä sinä, Berthaseni, otat ohjatakseesi Valteria, — hän kun ei tunne suuren maailman tapoja.

KERTTU.

Te haluatte sitä, serkku?

VALTER.

Olisin erinomaisen kiitollinen.

KERTTU.

Ooh, sitten laitan minä teistä oikean salonkiherran, ritarillisen ja huomaavaisen erinomattainkin naisia kohtaan, niin, semmoisen gentlemanin, joka ennemmin menisi surman suuhun, ennenkuin sanoisi naiselle epäkohteliaan sanan.

VALTER.

Teidän edestänne, armas serkku, olisin valmis heti kohta menemään surman suuhun.

KAUPPANEUVOS.

Kas, kas, hyvä alku!

VALTER.

Anteeksi — serkku — teidän kenkänne nappi on auennut, sallikaa minun panna se kiinni.

KERTTU.

Olkaa niin hyvä.

(VALTER koettaa panna sitä kiinni, vaan ei onnistu).

KERTTU.

Ettehän te saa sitä kiinni? Teidän kätenne vapisevat.

VALTER.

Niin, ne — vapisevat.

KERTTU (nauraen.)

Antakaa olla, ei se nyt onnistu teille.

VALTER.

Kumma paikka —

KERTTU.

Jättäkää — jättäkää —

VALTER (nousee nolona ja harmissaan.)

Pelkään, että pidätte minua kömpelönä. — Ja teillä on syytä, en ymmärrä mikä minuun on tullut tällä hetkellä — en koskaan ole tuntenut itseäni niin typeräksi, — minä tosiaan häpeän itseäni.

KERTTU.

Ooh, elkkä siitä niin kovin tuskitelko. Teiltä puuttuu vähän tottumusta, siinä kaikki.

VALTER.

Tahtoisin esiirtyä teille edullisessa valossa, ja nyt kuitenkin käyttäännyn kuin — maanmoukka.

KERTTU.

Olkaa huoletta, minä otan teidät mielelläni langoksi yhtä kaikki. Sillä minä arvaan, ettei Kerttu si-

sareni ole enemmän suuren maailman ihminen kuin te-
kään, serkku hyvä. — Missä hän muuten on, eno? En-
hän ole vielä nähnytään pientä sisartani.

KAUPPANEUVOS.

Hän on täällä paviljongissa. Tahdotko mennä si-
sään? Mitä kummaa? Ovi on lukossa. (kolkuttaa.) Kerttu,
Kerttu!

TOINI (pistää päänsä ikkunasta ulos.)

Hss—hss. Kerttu nukkuu — elkkä herättäkö lapsi
raukkaa.

KERTTU.

Mitä näen? Eikö se ole neiti Sidensnöre? Bon
jour, mademoiselle!

TOINI.

Neiti Bertha — johan te olette saapunut. Terve
tuloa, tervetuloa! Odottakaa — minä heti aukaisen oven.
(ilmestyy ovelle.) — Ei — herrat eivät saa tulla sisään,
kun Kerttu nukkuu.

KERTTU (nyökäyttää päätään herroille.)

Au revoir!

(TOINI ja KERTTU poistuvat paviljonkiin.)

VALTER (innostuneena.)

Setä, setä, kuulkaa, mitä sanon —!

KAUPPANEUVOS.

No, no, elähän nyt — kuulenhan minä vähem-
mälläkin.

VALTER.

Hän on hurmaava! Olen aivan pyörriksissä. —
Mikä ryhti — mikä käytös! Herra Jumala — en ole
ikinä vielä nähnyt semmoista. Setä, setä — häntä minä
kosin!

KAUPPANEUVOS.

Ooho! Vai häntä sinä kosit? Sinä — joka olet
kihloissa sisaren kanssa? Mene suolle — en mä pa-
remmin sano —

VALTER.

Hyvä setä — elkää tehkö minua onnettomaksi. Minä en voi sille mitään. Minun täytyy saada Bertha. Ooh, kuinka hän on viehättävä. Näittekö, kuinka sulavasti ja pehmeästi hän liikkui, kuinka hänen käytöksensä oli varmaa ja tottunutta —

KAUPPANEUVOS.

Näinhän minä, näin, näin! Ja kuulin myöskin, mitä hän sanoi Suomen herroista.

VALTER

Joka oli aivan oikeutettua.

KAUPPANEUVOS.

Saattaapa olla. Mutta luuletkos että Bertha semmoisilla vaatimuksilla koskaan voisi tyytyä sinuun, poika parka?

VALTER.

Bertha ei ole niin pintapuolinen että hän minut hylkää kömpelyyteni tähden. Hän ottaa ensin selkoa karaktääristäni ja muista sisällisistä ominaisuuksistani.

KAUPPANEUVOS (painolla).

Teitkö sinäkin niin Kertun suhteen?

VALTER.

Elkää puhuko minulle enää Kertusta, setä, ellette tahdo kiusata minua kuoliaaksi.

KAUPPANEUVOS.

No, olkoon! Puhutaan sitten Berthasta. Mitä sinä tiedät hänen karaktääristään taikka hänen sisällisistä ominaisuuksistaan? Tällä lyhyellä ajalla et niistä voinut selkoa saada.

VALTER.

Vähät siitä! Hän on suloinen, viehättävä, kaunis kuin taivaan enkeli, siinä kylläksi. Kuka kysyy naisen karaktääriä? Hänen tenhovoimaansa ainoastaan.

KAUPPANEUVOS.

Pian sinä rauhoitut — tuommainen ihastus ei tavallisesti kauvan kestä.

VALTER.

Sieluni kautta, setä, tämä kestää elämänikäni! Antakaa myöten, setä, tämä ainoa kerta. Onhan teille yhdentekevä, kummanko sisaren kanssa minä olen naimisissa, kunhan vaan saatte minusta tasaisen ja vakavan aviomiehen.

KAUPPANEUVOS.

No, onhan tuo sitäkin.

VALTER

Suostutte siis setä, ja autatte minua, eikö niin? Hurraa, kaikki käy hyvin! Te olette sentään kunnon ukko, setä kulta.

KAUPPANEUVOS.

Hiljaa, hiljaa, poika. Vielä siinä on yksi ehto.

VALTER

No, ja mikä se on? Sanokaa pian.

KAUPPANEUVOS.

Sinä saat itse ilmoittaa asiasta Kertulle ja hankkia siihen hänen suostumuksensa.

VALTER.

Kiusan kappale! Vieläkö minun täytyy puhella sen pöllön kanssa.

KAUPPANEUVOS.

So, so, hän on Berthan sisar, muista se.

VALTER.

No, olkoon menneeksi! Kärsin vaikka mitä, jos vaan Berthan omakseni saan.

KAUPPANEUVOS.

Hyvä on! Suostuttu siis. Minä sillä välin puhuttelen Berthaa puolestasi.

VALTER.

Kiitoksia, setä! Tuhannen tuhatta kiitosta.

KAUPPANEUVOS.

Säästä kiitokset siksi kuin kuulet, minkä vastauksen tuon. — Koeta sinä nyt saada Kerttua tänne puheillesi, minä kierrän sillä välin toista tietä Berthan luokse. (menee.)

VALTER.

Nouse nyt luontoni lovesta, haon alta haltijani. (koputtaa paviljonkin ovea) Neiti Kerttu — joko olette valveilla?

TOINI (tulee paviljongista).

Ah, tekö täällä koputitte, herra herassööding?

VALTER.

Tahtoisin tavata Kerttu neitiä.

TOINI.

Anteeksi, hän pukeutuu.

VALTER.

Pukeutuu?

TOINI.

Niin, Bertha neiti ei salli hänen esiintyä äskeisessä kostyymissään.

VALTER.

Harmi! Kestääkö tuo pukeutuminen kauvankin?

TOINI

Rakastuneelle odotuksen aika on pitkä. Mutta saanko luvan kysyä, missä on teidän ystävänne?

VALTER.

Herra Hellstén? Hän ikään läksi täältä. Luultavasti hän on jossain likitienoilla. Jos tahdotte, niin kutsun häntä.

TOINI.

Pyydän — tehkää niin hyvin.

VALTER.

Arvaanko oikein — te tahdotte puhua hänen kanssaan kahden kesken?

TOINI (keimailee).

Te ette siinä erehdy, herra herassööding.

VALTER.

Ymmärrän —! Elkää ujostelko. (erikseen.) Vanha hupakko! (menee perälle.) Tuollapa hän onkin. Heikki, tule tänne! Joudu!

HEIKKI (tulee).

Mikä on?

VALTER

Neiti Sidensnöre tahtoo sinua puhutella. (erikseen.) Olkoon onneksi! Minä en sinua kadehdi.

HEIKKI (erikseen Valterille).

On hän kumminkin toista kuin sinun tallukkasi. (VALTER menee).

HEIKKI (rientää Toinin luokse ja suutelee häntä kädelle).

Armas!

TOINI.

Kaikki on selvillä. Minä olen nyt yhtä köyhä kuin tekin. Ei, köyhempi vielä, sillä minulla ei ole muuta kuin nämä kaksi tyhjää kättä ja lämmin, hehkuva sydämeni. Iloitkaa, herraseni, tuo inhottava kulta ei meitä enää erota.

HEIKKI.

Kuinka? Mitä tarkoittatte? Minä en ymmärrä teitä. En tosiaankaan.

TOINI.

Ettekö ymmärrä? - No, kuulkaa sitten. Lahjoituskirja on tehty. Kaikki on laillisessa järjestyksessä. Minulla ei ole enää äyrinkään vertaa omaisuutta.

HEIKKI.

Mutta — sehän on suoraa hulluutta! Kuinka — ominpäinkö te —?

TOINI.

Ei ominpäin, — kuinka siihen olisin pystynyt. Kauppaneuvos sen kirjoitti itse ja hänen huostassaan on lahjoituskirja.

HEIKKI.

Vai niin! Peijakas! Lahjoittakoon hän sisarensa tyttärien omaisuuksia, mitä hän muitten asioihin sekoittuu. Minä heti paikalla menen ja otan sen häneltä pois. (menee kiireesti).

(TOINI nauraa)

KERTTU (tulee paviijongista omassa puvussaan).

Mitä naurat, Toini?

TOINI.

Kun — kun — oh, kuinka hassua.

KERTTU.

Hs — hs — sulhanen tulee!

(TOINI menee paviijonkiin yhä nauraen)

VALTER (erikseen).

Hän on tuolla! — Nyt auta taivas! (tulee rohkeasti.) Hyvä serkku — suokaa minulle hetkisen — (säpsähtää ja ottää pari askelta taaksepäin.) Ei — mutta nythän te olette vallan toisen näköinen, Kerttu.

KERTTU. (vieno, luonnollinen koko olennossaan).

Te halusitte minua puhutella, Valter?

VALTER.

Niin, minulla oli — mutta tulkaahan ensin istumaan tänne penkille —. Tässä puvussa, suokaa anteeksi, mutta en voi olla sitä sanomatta, — tässä puvussa olette niin paljon, paljon sievempi, oi, te olette oikein ihmeesti sievä —

KERTTU.

Teillä oli minulle jotain kiireellistä asiaa, luulemma?

VALTER.

Niin — olihan minulla —

KERTTU.

Puhukaa sitten, serkku.

VALTER.

Oikeastaan — ei sillä nyt niin hengen hätää olekaan. Voimmehan keskustella aluksi jostain muusta. Minua niin kummastuttaa tämä muutos teissä. Että todella puku saattaa vaikuttaa niin paljon. Sitä en olisi uskonut.

KERTTU.

Te liioittelette, Valter. Muutos ei mahda olla niin suuri. Taikka saitte minusta kenties äsken väärän kuvan?

VALTER.

Niin — pahuus hänet tiesi — suokaa anteeksi. Mutta joko minä olin äsken noiduttu, taikka olen sitä nyt. Sillä en totisesti tahtoisi tuntea teitä samaksi.

KERTTU.

Jospa te ette katsellut minua oikein tarkkaan? Ette ottanut selkoa siitä, minkälainen minä oikeastaan olin.

VALTER.

Teidän on puheennekin muuttunut. Hetki sitten käytitte tuota kauheata Sysmän murretta.

KERTTU.

Anteeksi, Savon murretta se oli. Sysmässä puhutaan jokseenkin puhdasta kirjakieltä.

VALTER.

Niinkö? Mutta miksi sitten —?

KERTTU.

Käytin Savon murretta? Ilman vaan aikojani. Se tarttui minuun, kun oleskelin Savossa viime kesänä. Taikka oikeammin, minä rupesin harjoittelemaan sitä

oppiakseni. — (leikillisesti.) Tahdotteko, että puhun sitä vielä?

VALTER.

Elkää — taivaan tähden! (ottaa häntä kädestä.) Pysykää nyt tällöisenä kuin olette, Kerttu!

KERTTU.

Mutta sanokaa, mistä aijoitte minulle puhua. Olen niin levoton —

VALTER.

Levoton? Miksi olette siitä levoton, Kerttu?

KERTTU.

En tiedä itsekään. Minulla vaan on niin pahoja aavistuksia.

VALTER (suutelee häntä kädelle).

Kerttu, loukkasinko teitä äsken? Te läksitte itkien luotani.

KERTTU.

Elkää välittääkö siitä.

VALTER.

Te olette vieläkin pahoillanne —

KERTTU.

Eikös mitä —

VALTER.

Olettepa, näenhän minä. Oih — mikä pöllö minä olin. — Kerttu — voitteko antaa minulle anteeksi, sanokaa!

KERTTU.

Ei minulla ole syytä teitä nuhdella, Valter. Oma tyhmyyttäni ainoastaan suren.

VALTER.

Te ette ole lainkaan tyhmä.

KERTTU.

Hyväntahtoisuudesta ette tahdo sitä myöntää. Vähän aikaa sitten olitte toista mieltä.

VALTER.

Kun olin — vovhka!

KERTTU.

Ei, hyvä Valter, silmäni ovat nyt auenneet. Minä näen selvästi kaikki virheeni ja puutteeni. Ja minä ymmärrän teidän vastenmielisyytenne minua kohtaan vallan luonnolliseksi.

VALTER.

Te erehdytte. Te ette ensinkään ole minulle vastenmielinen.

KERTTU.

Äsken sen liiankin selvään osoititte. Enkä sitä ihmettele, sillä toisin ei voinut olla. Yksinkertainen, maalla kasvanut tyttö, joka oli seurustellut vaan lehmien ja lampaiden kanssa —

VALTER.

Anteeksi, Kerttu, anteeksi —

KERTTU.

— jolla ei ollut mitään ulkonaisia etuja —

VALTER.

Missä olivat minun silmäni, etten niitä äsken huomannut!

KERTTU.

— vaan oli käytöksessään kömpelö —

VALTER.

Se oli kaikki puvun syy.

KERTTU.

— joka puhui raa'asti —

VALTER.

Savon murre — minä en ollut tottunut siihen. — Ei muistella enää niitä!

KERTTU.

— kuinka voisi senlainen tyydyttää nuorta, sivistynyttä herraa, joka on seurustellut hienojen, seuraelämään tottuneiden naisten kanssa!

VALTER.

Uskokaa minua, te ette ole semmoinen, joksi nyt itseänne kuvaatte —

KERTTU.

Eno teki siinä hyvin väärin, kun hän vastoin tahtoonne koetti pakoittaa teitä naimisiin minun kanssani. Hänen olisi pitänyt ymmärtää, että semmoisisissa asioissa jos missään täytyy itse kunkin saada vapaasti päättää ja valita.

VALTER.

Vaan jospa minä nyt — vapaasta tahdostani —

KERTTU.

Antakaa minun puhua loppuun, Valter. — Yksin ollessani tuolla ajattelin suhdettamme ja huomasin sen niin peräti vääräksi, että päätin kohta täyttää tahtonne ja purkaa kaikki sopimukset.

VALTER.

Mutta minä en siihen suostu, minä pidän niistä kiinni.

KERTTU.

Päinvastoin, se on teidän hartain toivonne, Valter. (nousee.) Te olette minusta vapaa nyt. Tästä lähtien olemme vaan serkkuja ja — jos niin tahdotte — ystäviä. Me eroamme ilman katkeruutta toisistamme, eikö niin? (ojentaa hänelle kätensä.)

VALTER (tarttuu siihen innokkaasti ja suutelee sitä monet kerrat). Jalomielinen, herttainen tyttö, me emme eroo, minä en päästä sinua vapaaksi. Sinun täytyy tulla omakseni.

KERTTU.

Mutta, Valter — malttakaa toki mieltänne, emme ole enää kihloissa. Laskekaa minut irti.

VALTER.

Me puhelemme vielä, istu tähän!

KERTTU.

Ei meillä enää ole mitään sanottavaa toisillemme. Onhan kaikki selvillä. — Jääkää hyvästi, Valter (tempaisee itsensä vapaaksi ja menee paviljonkiin.)

VALTER.

Kerttu, elä mene, kuule, Kerttu, tule takaisin — taikka, sama se, minä tulen sinne. (koettaa avata paviljongin ovea.) Ooh, hän on lukinnut oven, hän ei tahdo minua enää nähdä!

(KAUPPANEUVOS ja HEIKKI tulevat perältä.)

KAUPPANEUVOS.

Mikä hiiden lahjakirja? Menkää suolle! Ei minulla mitään lahjakirjaa ole.

HEIKKI.

Hän sanoi itse jättäneensä sen teille.

KAUPPANEUVOS.

Hän, ja hän, ja hän! Kuka hän?

HEIKKI.

Neiti Sidensnöre.

KAUPPANEUVOS,

No, ja mitä hiivattia teillä on tekemistä neiti Sidensnören lahjakirjan kansa?

HEIKKI.

Minä vaadin sen teiltä takaisin ja minulla on siihen oikeus.

KAUPPANEUVOS.

En usko, ennenkuin kuulen sen häneltä itseltään.
— Ja jättäkää minut rauhaan nyt, että saan puhella Valterin kanssa.

HEIKKI (vetäytyy syrjään).

Nähdäänpäs, etkö kohta saa vetää sitä esille! Mihin se Amelie täältä pujahti?

KAUPPANEUVOS.

No, Valter — tulepa nyt tänne! Hyviä uutisia, poikaseni, hyviä uutisia! Sinulla on merkillinen onni naisten suhteen. — Bertha heti suostui tuumiisi. Sinä olit sittenkin miellyttänyt häntä.

VALTER.

Bertha? Kuinka? Mitä tarkoittatte, setä?

KAUPPANEUVOS.

Minä tein, niinkuin pyysit ja kosin Berthaa puolestasi.

VALTER.

Berthaa!? Herra taivaan, mitä te nyt taas teitte setä? Olinko minä pyytänyt teitä kosimaan!

KAUPPANEUVOS.

Etkö pyytänyt? Sepä kumma, ettet sinä pyytänyt!

VALTER.

Enhän minä häntä edes tunnekaan. Tuommoinen suuren maailman nainen — hänestä helposti voi erehtyä — hän tietysti osaa peittää sisällisen luontonsa — voi, kissa vieköön! Tämäpä vasta harmi!

KAUPPANEUVOS.

Mutta — olethan sinä rakastunut häneen yli silmien ja korvien?

VALTER.

Ei, setä kulta, ei se ollut rakkautta, hetkellistä, ohimenevää hurmausta vaan. Kerttua minä rakastan, en ketään muuta, ja häntä minä nyt pyydän omakseni. Te

olette hänen holhoojansa setä, annattehan te hänet minulle, jos hän nimittäin itse suostuu minulle tulemaan?

KAUPPANEUVOS.

Ei — kuule nyt, poika, jommallakummalla meistä mahtaa olla vika tässä päänupussa, muuta en voi ymmärtää. Etkö sinä tuonoin ikään, tässä samassa paikassa minulle selittänyt, ettet millään mahdollilla suostuisi menemään naimisiin Kertun kanssa. Hän oli tyhmä, melkein idiootti, hän ei sinua miellyttänyt —

VALTER.

En tuntenut silloin hänen lämmintä, puhdasta sydäntään, hänen viero, tosinaisellista luonnettaan.

KAUPPANEUVOS.

Mutta hän ei ole tottunut seurustelemaan muuta kuin lehmien ja lampaiden kanssa —

VALTER

Niin, pilkatkaa minua vaan, setä, sen olen hyvin ansainnut. Myönnän itse, että olin sokea, hassu, narriainen. Mutta nyt olen vihdoinkin selvillä itsestäni. Bertha on kyllä kaunis ja hurmaava, mutta Kertun kanssa minä ainoastaan voin tulla onnelliseksi, häntä ellen saa omakseni, en huoli kenestäkään.

KAUPPANEUVOS.

Mokomaa huliviliä en ole tässä maailmassa nähnyt. Toinen rakkaus kymmenen minutin sisään.

VALTER.

Ensimmäinen, setä, ensimmäinen koko elämässäni. Äskeistä ei oteta lukuun.

KAUPPANEUVOS.

Mutta luuletkos, että minä rupean narriksesi! Viiiden minutin päästä sinä taas muutat mieltä ja minun pitäisi taas tanssia sinun viulusi mukaan.

VALTER.

Elkää suuttuko, setä!

KAUPPANEUVOS.

Kuule nyt viimeinen sanani: joko sinä menet naimisiin Berthan kanssa, taikka et saa minulta sinä ilmoisna ikänä et penniäkään.

VALTER.

Sama se! En pyydäkään rahojanne. Minä heitän koko virkauran ja muutan Sysmään. Rupean maanviljelijäksi.

HEIKKI.

Elä hupsuttele! Helpommin sinä millä muulla keinolla hyvänsä rahaa saat.

VALTER.

Ole vait', asia ei kuulu sinuun.

KAUPPANEUVOS.

Itsepähän kärsinee seuraukset. Minä pesen käteni.

HEIKKI.

Minä myös.

VALTER (koputtaa paviijongin ovea).

Kerttu, Kerttu! Armas Kerttu, tule, että polvillani saan rukoilla sinulta anteeksi tyhmyyttäni.

KERTTU (tulee entisessä puvussa muuten paitsi että hänellä on Berthan hattu ja huntua) Tässä olen!

VALTER.

Bertha!?

KERTTU (nostaa huntua).

Katso tarkempaan!

VALTER.

Ei — Kerttu!

KAUPPANEUVOS.

Bertha ja Kerttu samassa persoonassa!

VALTER.

Kuinka? Te olette siis —

KERTTU.

Hiukan ilveilnyt kanssanne. Niin, hyvä serkku, teille annettiin pieni läksy ennakkoluuloistanne maalais-tyttöjen suhteen.

VALTER.

Ahaa — nyt minulle selviää. Te olette rangais-sut minua, serkku, mutta nyt seuraa armo ja rakkaus — eikö niin?

KAUPPANEUVOS.

No, vaan kumpaako sinä nyt pyydät minulta, Ber-thaa vai Kerttua?

VALTER.

Kerttua, Kerttua, johan sen sanoin. Armahin, suloi-sin Kerttu —

KERTTU.

— joka olet Sysmästä kotoisin —

VALTER.

— joka olet Sysmästä kotoisin, suostutko tulemaan omakseni?

KERTTU.

Kysytkö sitä nyt oikein vakavalla mielellä?

VALTER.

Aivan vakavalla mielellä.

KERTTU. (veitikkamaisesti).

Entäpä jos ruppeen toas hoastamaan Savon mur-retta? Mittee sinä siitä sanot?

VALTER (vetää hänet luokseen).

Hoastatpa mittee tahhaan, kuhan voan oot minun!

KAUPPANEUVOS.

Kas niin! Sanoinhan sen, Kerttu, että sinä kyllä hänet valloitat. Onnea, teille, lapset!

HEIKKI.

Niin, onnea! Mutta, voi taivaan tapernaakkeli! Aika lailla sinä annoit vehkeillä kanssasi. Minä sinun sijassasi olisin jo suuttunut.

TOINI (omassa puvussaan paviljongista).

Onpa tässä vähän vehkeilty erään toisenkin kanssa.
(niiaa.)

HEIKKI.

Anteeksi, neiti, en tunne teitä —

TOINI (niiaa vielä syvempään).

Neiti Sidensnöre, luvallanne.

HEIKKI.

Mahdotonta! Neiti Sidensnöre, vanha ja ruma, te —

TOINI (niiaa).

Nuori ja kaunis!

HEIKKI.

Ja oikea nimenne?

TOINI.

Toini Manner, Kertun paras ystävä ja kihloissa hänen veljensä kanssa.

HEIKKI.

Tämä on — hävytöntä!

KAUPPANEUVOS.

Ai, ai, ai, ai! Tyttö veitikat, te pidätte miehiä pilkkananne! Siinä nyt on naisemansipationin seurauksia. Mutta malttakaahan —!

HEIKKI.

Niin — kauppaneuvos on itse ollut heillä liittolaisena. Unohditte miehisen arvonne.

KAUPPANEUVOS.

Saivat minut narratuksi mukaansa. Mutta se oli ensimmäinen ja viimeinen kerta. Tästä lähtien lupaan aina uskollisesti pitää *miesten* puolta.

KERTTU.

Mutta olipa tää yhtä kaikki vähän sommoo, eikös ollutna, eno?

»Se on epäilemättä monipuolisen sisältönsä tähden helppohintaisista kirjakokoelmista arvokkaimpia, mitä viime vuosina on maassamme ilmestynyt,» lausuu eräs arvostelija. Kokoelma tarjookin todella huokeasta hinnasta hyvää luettavaa. Sitä on ilmestynyt yhteensä 24 vihkoa á 35 p, eli sidottuna 4 korukansiin à 2: 75 p.

Kokoelman vihot sisältävät:

- N:o 1. **Pohjan-Piltti.** Kuvaus lopulla 13:tta vuosisataa. Kirjoitti Yrjö-Koskinen. Uusi painos. Hinta 35 p.
- N:o 2. **Suomalaisia sananlaskuja.** Selittänyt Elias Lönnrot. 35 p.
- N:o 3. **Sotamies Ivanovin muistelmia.** Kirjoittanut Wsewolod Garshin. Suomentanut M. Wuori. Hinta 35 p.
- N:o 4. **Aleksanteri Petöfin runoja.** Koonnut Severi N. Ynnä Petöfin elämäkerta. Hinta 35 p.
- N:o 5 ja 6. **Eläinten elinkeinot ja teollistoimet.** Parhaiten lähteitten mukaan kirjoittanut O. M. Reuter. Suomentanut Hilja. Useilla kuvilla varustettu. Hinta 70 p.
- N:o 7 ja 8. **Mexikon valloitus.** Kappale Amerikan historiaa. Kirjoittanut Tyko Hagman. Kuvilla varustettu. Hinta 70 p.
- N:o 9. **Pappilan tuvassa.** Yksinäytöksinen huvinäytelmä. Kirjoitti Martti Wuori. Hinta 35 p.
- N:o 10. **Juhani Ahon kirjoittamia lastuja.** Valikoima teoksista »Lastuja» ja »Uusia lastuja». Hinta 35 p.
- N:o 11 ja 12. **Suomen kalat ja kalastus Suomessa.** Kirjoitti O. M. Reuter. Suomennos. Kuvilla varustettu. Hinta 70 p.
- N:o 13. **Protestanttisuus ja sen vaikutus kansojen menestykseen.** Kirjoitti Emile de Lawaleye. Suomensi A. Meurman. Hinta 35 p.
- N:o 14. **Singonneita säkeniä.** Kirjoitti Louise Westkirch. Suomentanut Helmi Setälä. Hinta 35 p.
- N:o 15. **Joulu-ilta.** Kirjoittanut Charles Dickens. Suomennos. 35 p.
- N:o 16. **Hän on Sysmästä.** Huvinäytelmä yhdessä näytöksessä. Mukailut Minna Canth. Hinta 35 p.
- N:o 17. **Metsänriistan hoidosta Suomessa.** Kirjoitti Karl H. Lindholm. Suomennos. Useilla kuvilla varustettu. Hinta 35 p.
- N:o 18. **William Ew. Gladstone,** valtiomies ja kansanystävä. Kirjoittanut O. W. Ålund. Suomennos. Gladstonen kuvalla varustettu. 35 p.
- N:o 19. **Kertoelmia Kreikanmaalta.** Uskrekian kielestä suomentanut toht. K. Forsman. Hinta 35 p.
- N:o 20. **Kaukua Skandinaviasta.** Suomennoksia Skandinavian nykyisimmästä lyyrillisestä runoudesta. Toimittanut Reinhold Roine. 35 p.
- N:o 21. **Lapsuuteni Muistoja.** Kirjoitti Teuvo Pakkala. Uusi painos 35 p.
- N:o 22. **Isäntä ja renki.** Kirjoitti Leo Tolstoi. Suom. M. Wuori. 35 p.
- N:o 23 ja 24. **Eläinten ja kasvien keskinäiset suhteet.** Parhaiten lähteitten mukaan kirjoittanut O. M. Reuter. Suomennos. Kuvilla varustettu. Hinta 70 p.